

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ÚZEMNÍ ODBORNÉ
PRACOVÍŠTĚ
V TELČI

TISKOVÁ ZPRÁVA

Výstava pětiletého projektu připomene jezuity v Telči

Telč, 20. března 2020

TELČ A JEZUITÉ, ŘÁD A JEHO MECENÁŠI

V letošním roce končí pětiletý projekt s názvem *Telč a jezuité, řád a jeho mecenáši*. S jeho výsledky je již od začátku roku veřejnost seznamována formou přednášek. Veřejná prezentace projektu vyvrcholí v létě neobvyklou výstavou. Liturgické náčiní kostela Jména Ježíš či původní vybavení jezuitské lékárny – tyto a další vzácně dochované předměty si budou moci návštěvníci prohlédnout. Lákadlem jsou také jedinečné 3D vizualizace bývalé jezuitské koleje, řádového kostela Jména Ježíš a farního kostela sv. Jakuba.

Telč a jezuité. Řád a jeho mecenáši

Univerzitní centrum Telč, Masarykova univerzita

Nám. Zachariáše z Hradce 2, Telč

10. 6. 2020 – 13. 9. 2020

Připravovaná expozice seznámí návštěvníky s dějinami telčské koleje a probačního domu. Návštěvníci budou moci nahlédnout do života zdejší komunity a zejména do způsobu prožívání tzv. třetí probace – závěrečné fáze formace jezuity, pro kterou byl zdejší dům zřízen. Také se dozvedí, jak jezuité ovlivňovali nejen náboženský život ve městě i okolí. Na jednom místě a ve

vzájemných souvislostech si budou moci prohlédnout vzácně dochované předměty dokumentující sloužení liturgie, organizování duchovních slavností, chod škol a semináře či provozování lékárny. Architekturu, mobiliář kostelů i drobnou sakrální architekturu představí reprodukce dobových plánů, fotografie dnešního stavu, a především jedinečné 3D vizualizace, které znázorní současnou podobou i historickou rekonstrukci bývalé jezuitské koleje, řádového kostela Jména Ježíš a farního kostela sv. Jakuba. Díky partnerské výstavě, která proběhne v prostorách premonstrátské kanonie v Nové Říši, bude divák moci nahlédnout také do telčské jezuitské knihovny.

Výstava Telč a jezuité. Řád a jeho mecenáši se veřejnosti otevře v Univerzitním centru Masarykovy univerzity v Telči od 11. června do 13. září 2020 (slavnostní zahájení 10. června).

„Návštěvníci tak mají jedinečnou příležitost seznámit se s mnoha zajímavými objevy, nahlédnout do raně novověké Telče a poznat spíše opomíjené stránky historie města, a to přímo v budově bývalé jezuitské koleje,“ připojuje pozvání na výstavu řešitelka telčského vědeckovýzkumného týmu Národního památkového ústavu a spoluautorka její koncepce, Petra Hnilicová. Chystá se také doprovodná publikace výstavy, stejnojmenný katalog, který je tvořen odbornými studiemi a katalogovými hesly s bohatým obrazovým materiálem.

Vystavení autentických exponátů umožnila především podpora některých regionálních institucí, které se na výstavě budou podílet formou zápůjček exponátů ze svých sbírek. Jedná se především o Muzeum Vysočiny Jihlava, pobočku v Telči a Římskokatolickou farnost Telč. Zpřístupněním dochovaných archiválií pak přispěli Státní okresní archiv Jihlava, Moravský zemský archiv v Brně a další paměťové instituce, přičemž se spolupráce rozšířila i nad rámec regionu.

„Pětiletý projekt měl za úkol poznat a popsat fungování řádu v Telči, vztah majitelů panství, členů jezuitského řádu, představitelů katolické církve a

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ÚZEMNÍ ODBORNÉ
PRACOVISŤE
V TELČI

městské komunity. Rozsáhlý výzkum si předsevzal také přispět ke korigování mýtů a polopravd o jezuitském řádu,“ sděluje ředitel územního odborného pracoviště Národního památkového ústavu v Telči, Pavel Macků.

Národnímu památkovému ústavu se partnery v řešení projektu staly Ústav teoretické a aplikované mechaniky Akademie věd České republiky a hlavní koordinátor projektu Historický ústav Akademie věd České republiky. Projekt byl uskutečněn na základě finanční podpory v rámci Programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity na léta 2016 až 2020 (NAKI II, kód DG16P02M043).

Mezi další hlavní výstupy projektu patří interaktivní mapa s odborným obsahem, vydání edice a překladu vybraných narativních pramenů a monografie s tématem působení jezuitského řádu v českých zemích. Pro další výstupy navštivte www.jezuitetelc.cz.

Tovaryšstvo Ježíšovo (Societas Iesu) neboli jezuitský řád patří k nejvýznamnějším řeholním společenstvím římskokatolické církve. Bylo založeno sv. Ignácem z Loyoly v roce 1534 a schváleno papežskou kurií roku 1540. Do českých zemí přicházejí první jezuité roku 1556 na pozvání císaře Ferdinanda I. Skupina, kterou vyslal do Prahy sám zakladatelem řádu, přišla z Říma přes Vídeň. V neklidných časech stavovského povstání (1618-1620) bylo Tovaryšstvo z řádových domů vypuzeno (Klementinum, Jindřichův Hradec, Český Krumlov, Chomutov), aby se po bitvě na Bílé Hoře na naše území vrátilo. V období následné rekatolizace se stalo silným nástrojem vládnoucí habsburské dynastie v zápase s nekatolíky. Hlavní náplní řádu vždy byla a je pastorační a misijní činnost, jeho členové však také výrazně vynikli na poli vzdělávání, vědy i obecně kulturního působení. Postupem času na našem území vznikla síť jezuitských řádových domů a česká provincie se osamostatnila (1623) z rakouské provincie, pod níž původně české země spadaly. Klíčovou úlohu ve

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ÚZEMNÍ ODBORNÉ
PRACOVISTĚ
V TELČI

vzdělávání hrály univerzity v Praze a Olomouci. Tím se Tovaryšstvu podařilo zastávat monopol v oblasti vysokého školství, čímž si vysloužili nevraživost jak mezi dalšími řeholními řády, tak i u špiček církevní hierarchie. Důležitým aspektem souvisejícím s jejich činností byla i správa mnoha poutních míst. Roku 1773 bylo Tovaryšstvo Ježíšovo zrušeno výnosem papeže Klementa XIV. Jedním z hlavních důvodů byl dalekosáhlý vliv řádu a jeho rostoucí světská i církevní moc. Řád byl následně obnoven roku 1814 papežem Piem VII. a tzv. druhé Tovaryšstvo působí dodnes.

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Telči, je jedním ze čtrnácti krajských pracovišť NPÚ. Jeho úkolem je naplňovat v Kraji Vysočina poslání odborné instituce památkové péče dané zákonem o státní památkové péči, např. zpracovávat odborné podklady pro rozhodnutí výkonných orgánů, poskytovat konzultace a odbornou pomoc vlastníkům kulturních památek při jejich obnovách a sledovat stav památkového fondu na území kraje. Pracoviště v Telči také zpracovává návrhy na prohlašování věcí či objektů za kulturní památky a podílí se následně na jejich evidenci. Spravuje dokumentační sbírky plánů, fotografií a dalších odborných podkladů ke kulturním památkám, vede veřejně přístupnou knihovnu, vydává sborník Památky Vysočiny, organizuje cyklus přednášek Rodinné stříbro – Památky kolem nás a provádí archeologické průzkumy. Další informace najdete na <http://www.npu.cz/cs/uop-telc>.

TELČ A JEZUITÉ, ŘÁD A JEHO MECENÁŠI

Kontakt:

Mgr. Petra Hnilicová, NAKI „Telč a jezuité, řád a jeho mecenáši“, NPÚ ÚOP v Telči, 778 757 673,

hnilicova.petra@npu.cz

Ilona Ampapová, prezentace a práce s veřejností, NPÚ ÚOP v Telči, 724 663 511, e-mail:

ampapova.ilona@npu.cz